



In het Blauwe Salon zijn volgende reproducties te zien:

- De wraak van Hop-Frog (ca. 1806)
- De gestrande schuiten (1888)
- Mariakerke (1936)
- De Intocht van Christus in Brussel (1888)
- Muziek in de Vlaanderenstraat (1891)
- Duivels die me sarren (1805)
- Christus bedaat de storm (1886)
- Christus door duivels gekweld (1895)
- Peel met populieren (1889)
- De verblazing van het masker-Wouse (1889)
- Stilleven met rog (1892)
- Kinderen bij opschik (1886)
- Maskers ruiszend om een gehangene (1891)
- De geërgde maskers (1883)
- De behloemde klarinet (1983)
- Stilleven met boek van Jean Teugels (1938)
- Oude vrouw met maskers (1889)
- Duinen met molen (1876)
- Nors personage (1890)

Foto's: D. de Kievith, Oostende

Het Parfum van Oostende, een digitale wandeling doorheen het Oostende van James Ensor



James Ensor hield van zijn Oostende: de stad was zijn muze en inspiratiebron. Hij hield van de stad met de vele mensen, de onstuimige Noordzee, het carnaval, dat jaarlijks de straten kleurde... Hij genoot van zijn traditionele dagdagelijkse wandeling doorheen de Koningin der Badsteden. Juist dit Oostende wil James Ensor u laten voelen, zien en ruiken!

Het *Parfum van Oostende* is een digitale stadswandeling met James Ensor als gids: hij neemt u mee naar 18 locaties waar hij zo van hield en hij geeft een relaas over de gebeurtenissen die voor hem belangrijk waren! Hij laat u opgaan in "zijn" geliefde Oostende en wat hij u laat zien, is een ander Oostende! Een unieke kans om de badplaats te (her)ontdekken.

U kan de wandeling op eigen ritme afleggen met de hulp van een audiogids met beeldscherm en gps. De Vlaamse acteurs Els Dottermans en Wim Opbrouck begeleiden u op deze ontdekkingsstocht! De wandeling brengt u eveneens tot bij MU.ZEE, waar u wordt meegenomen doorheen de permanente collectie van het museum.

Praktisch

Duur wandeling: 90 à 120 min

Verkrijgbaar bij:

Toerisme Oostende vzw, Monacoplein, 8400 Oostende.
Mu.ZEE, Romestraat 11, 8400 Oostende.

Prijs: € 7

(Inclusief toegang tot de permanente collectie van Mu.ZEE en het Ensorhuis)

Gratis bij aankoop van Oostende City Pass

Dit project kwam tot stand dankzij:



Mu.
ZEE

Ensorhuis
Oostende

Vlaanderenstraat 27,

8400 Oostende

Contact

t + 32 (0) 59 50 81 18

f + 32 (0) 59 80 56 26

info@muzee.be of

johan.vanroose@

west-vlaanderen.be

www.muzee.be

Openingsuren

Van woensdag tot maandag

10 uur – 12 uur

14 uur – 17 uur

Gesloten op dinsdag,

1 januari en 25 december

Tickets

€ 2: individueel

€ 1: 60 +; groepen vanaf

10 personen; jongeren van 13

tot en met 26 jaar

Gratis: voor kinderen en

jongeren tot en met 12 jaar

Reservering groepsbezoek

De gidsen worden uitsluitend

gereserveerd via de gidsenkring

Lange Nelle

€ 40: gids NL

€ 50: gids F, D en E

Max. 20 pers / gids

Contact

t + 32 (0) 59 80 73 81

Lange_nel@hotmail.com

Educatieve begeleiding

en workshops

Ewout Vanhoecke en

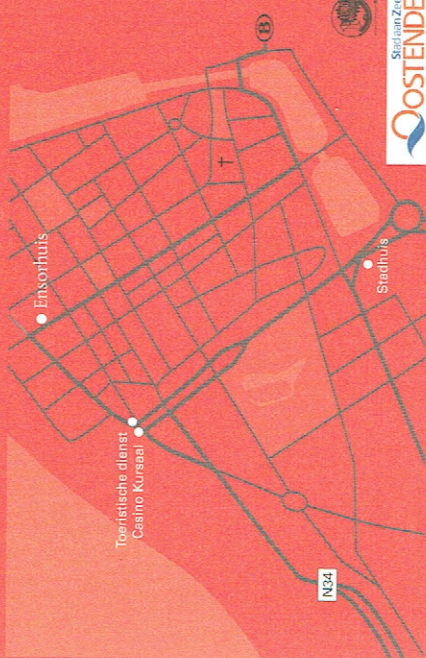
Eva Strobbe

Contact

t + 32 (0) 59 26 90 64

info@mu-zee-um.be

www.mu-zee-um.be



Gedrukt: Het ZIJLant

Plate

archief

2012/0754



“Je crois être un peintre d'exception...”

(Ik denk dat ik een uitzonderlijk schilder ben ...)

Dit schrijft de kunstenaar James Ensor over zichzelf in 1899. Deze uitspraak typeert meteen de mens achter James Ensor: een imposante fysieke verschijning met een groot zelfbewustzijn, een aparte levensstijl en originele ideeën! Dit maakte van hem reeds een mythe tijdens zijn leven; met zijn dood werd dit imago alleen maar versterkt!

zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: geboren in 1860 keert de kunstenaar na een kortstondig verblijf in Brussel aan de Academie in 1880 definitief terug naar de stad aan zee, waar hij de rest van zijn leven is blijven wonen. Eerst in het ouderlijke huis (verdwenen), op de hoek van de Van Iseghemlaan en de Vlaanderenstraat en daarna in het winkelpand in de

Vlaanderenstraat, het huidige Ensorhuis. In de Koningin der Badsteden werkte de einzelgänger James Ensor gestaag aan een artistiek oeuvre dat op de dag van vandaag tot de top van de westerse kunstgeschiedenis behoort!

De geschiedenis van het huis

Het huis was ooit het eigendom van zijn oom en tante Leopold Haegheman en Pauline Dewinter die er een souvenirwinkel in uitbaatten. Juist zoals zijn ouders verkochten ook zij er schelpen, kralen, speelgoed, prentkaarten, maskers en andere prularia: het is dan ook vrij duidelijk waar Ensor zijn inspiratie haalde voor sommige schilderijen. Na het overlijden van oom Leopold kwam het nalatenschap in handen van de broer en zussen van



Leopold; pas na de dood van Ensors moeder en tante Pauline nam de kunstenaar in 1917 er voorgoed zijn intrek: hij was toen al 57 jaar oud. Hij is er blijven wonen samen met enkele trouwe huisgenoten tot aan zijn dood in 1949. Kort na zijn overlijden kwam er een beweging op gang met de ‘vrienden van James Ensor’ die ijverden voor het behoud van het huis als museum.

Hun strijd wierp vruchten af; niettemin was in tussen-tijd reeds heel wat van de originele inboedel verkocht. De stad Oostende nam in 1956 het beheer over, maar de onderhoudskosten waren zo hoog en in de loop der jaren kwam de verloedering om de hoek piepen ... Dankzij de inspanningen van een groep trouwe Ensor-aanhangers kon het huis van de sloophamer gered worden. Een Koninklijk Besluit van 18 januari 1974 beschermde het

zelfde jaar ging het museum weer open. Sinds 2008 valt het Ensorhuis samen met het Permekemuseum in Jabbeke onder het museumbeleid van Mu.ZEE.

Het Ensorhuis: de verschillende ruimtes

Het Ensorhuis is uniek in zijn genre. Wie op zoek gaat naar originele werken van de Oostendse meester komt bedrogen uit: het Ensorhuis is veel meer een uitnodiging, een reis naar de vroege 20e eeuw, naar de leefwereld van James Ensor! Dit gebeurt op een suggestieve manier via het openstellen van de ruimtes waar de kunstenaar heeft gewoond en gewerkt, aangekleed met authentiek meubilair, reproducties op ware grootte en kleine documentaire presentaties.



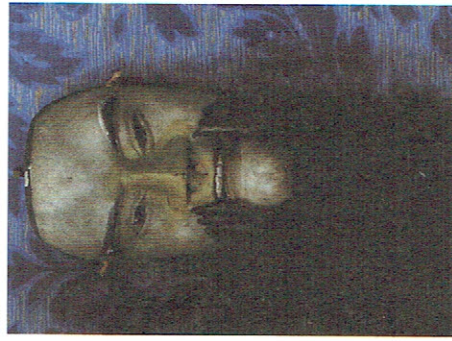
De winkel

Deze ontdekkingstocht vangt aan van zodra de eerste stap wordt gezet in de **souvenirwinkel**, die in haar originele staat werd bewaard. Ondanks zijn voorliefde voor deze ruimte met allerlei snuisterijen en voorwerpen heeft James Ensor nooit de winkel uitgebaat; maar hij hield eraan de winkelruimte te behouden uit respect voor het verleden. Opvallend zijn de talrijke maskers in de wandkasten. Aan de muur, in de ruimte achteraan hangen zes foto's van Ensor, waarvan vier genomen werden door de beroemde Oostendse fotograaf Maurice Antony. De kapstok met Ensors hoed en mantel benadrukt Ensors aanwezigheid. Op de **tussenverdieping**, waar zich vroeger de keukens bevond, is er een driedimensionale reconstructie te bewonderen van het vernie-

*die zich warmt, vormgegeven door de beeldhouwer Jacques Verduyn. In de **documentatiezaal** stonden oorspronkelijk Ensors bureau en radio, nu zijn er wisselende studietoestellingen te bezichtigen. Op de **eerste verdieping** met origineel meubilair bevond zich de leefruimte van Ensor. Het *Blauwe Salon*, gelegen aan de straatkant en de eetkamer achteraan. Op de **tweede verdieping** sliepen Ensor en zijn huisgenoten. Deze verdieping is niet toegankelijk.*

Het Blauwe Salon en de eetkamer

In het *Blauwe Salon* leefde en werkte de kunstenaar: het was het centrale punt in het huis. Hier ontving hij zijn vrienden en familieleden en voerde hij lange discussies met kunstenaars, dichters en schrijvers! De piano en



het harmonium herinneren aan Ensors muzikaal talent. Blijkbaar is de reproductie van het beroemde doek *De Intocht van Christus in Brussel*, een sleutelwerk in de Europese kunstgeschiedenis van de 19e eeuw. Het originele werk uit 1888 werd na enkele korte haltes in Knokke en Antwerpen verkocht in 1987 aan het beroemde Paul Getty Museum in Los Angeles (USA). De verkoop van dit schilderij is een trieste bladzijde uit de Belgische kunstgeschiedenis! Het was de bedoeling dat dit werk ook in tapijtvorm zou worden uitgevoerd. Hiervoor maakte Ensor in 1929 een kanton dat thans in privé-bezit is. Ensors overlijden heeft er echter voor gezorgd dat het wandtapijt er nooit kwam, maar in 2009 werd het uiteindelijk, op privé-initiatief, wel gerealiseerd. Mu.ZEE kreeg het in permanente bruikleen!



Plusieurs reproductions sont exposées dans la Salon Bleu:

- La vengeance de Hop-Frog (ca. 1896)
- Barques échouées (1888)
- Mariakerke (1936)
- L'Entrée du Christ à Bruxelles (1888)
- Musique dans la rue de Flandre (1891)
- Démon me tulupinant (1895)
- Le Christ opaisant la tempête (1886)
- Le Christ tourmenté par les démons (1895)
- La mare aux peupliers (1889)
- L'Étonnement du masque Wouse (1889)
- La Raie (1892)
- Les enfants à la toilette (1886)
- Squelettes se disputant un pendu (1891)
- Les masques scandalisés (1883)
- La clarinette fleurie (1983)
- Nature morte au livre de Jean Tergel (1938)
- Vieille femme aux masques (1889)
- Dunes avec moulin (1876)
- Figure revêché (1890)

Photos: D. de Kievith, Oostende

une balade numérique à travers l'Ostende de James Ensor



James Ensor aimait sa ville d'Ostende: elle fut sa muse et sa source d'inspiration. Il l'aimait très peuplée, avec la mer démontée, le carnaval qui envahissait chaque année les rues de ses couleurs, ... Il avait l'habitude de se promener chaque jour à travers les rues de la Reine des Plages. C'est cela, l'Ostende que James Ensor aimerait vous faire ressentir, voir et sentir!

Le Parfum d'Ostende est une balade urbaine numérique, guidée par James Ensor: il vous conduira à 18 lieux qu'il aimait et relatara les événements qui ont compté pour lui! Il vous présentera "son" Ostende bien-aimée et c'est une autre Ostende que vous découvrirez! Une occasion unique de (re)découvrir la station balnéaire.

Vous pourrez effectuer la balade à votre propre rythme, avec un guide audio à écran et GPS. Les auteurs flamands Els Dottermans et Wim Opbroeck guideront votre visite! La balade vous conduira au Mu.ZEE, dont vous pourrez admirer la collection permanente.

En pratique

- Durée de la balade: 90min à 120min
- Disponible auprès de Toerisme Oostende vzw, Monacoplein, 8400 Ostende ou Mu.ZEE, Romestraat 11, 8400 Ostende
- Prix € 7 (accès à la collection permanente du Mu.ZEE et à la maison d'Ensor inclus)
- Gratuit avec l'Ostende City Pass

Ce projet a été soutenu par:

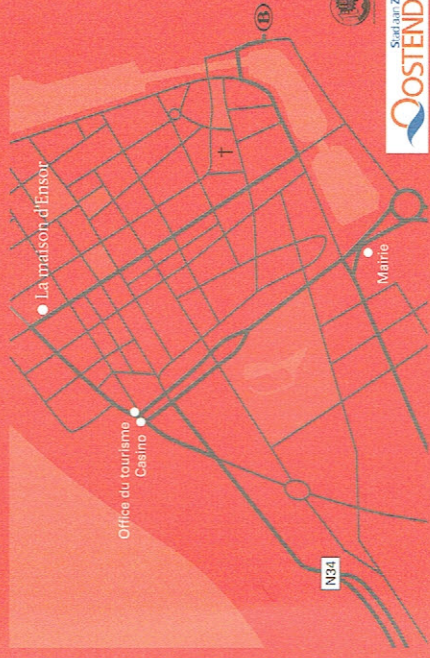


La Maison d'Ensor Ostende

Vlaanderenstraat 27,
8400 Oostende
Contact
t + 32 (0)59 50 81 18
f + 32 (0)59 80 56 26
info@muzee.be ou
johan.vanroose@west-vlaanderen.be
www.muzee.be

Heures d'ouverture

Du mercredi au lundi
10 h - 12 h
14 h - 17 h
Fermé le mardi,
le 1er janvier et le 25 décembre



La maison d'Ensor Ostende

€ 2 : individuel
€ 1 : 60 +; groupes
à partir de 10 personnes; jeunes de 13 à 26 ans inclus
Gratuit : enfants et jeunes jusqu'à 12 ans inclus

Réservation visite de groupe

La réservation de guides se fait exclusivement via le cercle des guides De Lange Nelle
€ 40 : guide NL
€ 50 : guide F, D et E
Max. 20 pers./guide
Contact
t + 32 (0)59 80 73 81
Lange_nel@hotmail.com

Visites éducatives et workshops

Ewout Vanhoeck et
Eva Strobbe
Contact
t + 32 (0)59 26 90 64
info@mu-zee-um.be
www.mu-zee-um.be





“Je crois être un peintre d’exception...”

écrivait James Ensor à son propre sujet en 1899. Des propos qui cadrent bien avec le personnage: une stature imposante dotée d’une solide dose de confiance en soi, d’un mode de vie particulier et d’idées pour le moins originales! L’image mythique qui l’a accompagné de son vivant n’a fait que se préciser après sa mort!

indissolublement liés: ne en 1860, après un bref séjour à Bruxelles où il fréquente l’Académie en 1880, il rentre définitivement dans sa ville du littoral, où il passera le reste de sa vie. D’abord dans la maison de ses parents (aujourd’hui disparue), au coin formé par la Van Iseghemlaan et la Vlaanderenstraat, puis dans l’immeuble commercial de la Vlaanderenstraat, l’actuelle maison d’Ensor. C’est dans la Reine des Plages que le solitaire James Ensor a travaillé sans relâche à une œuvre artistique qui figure aujourd’hui parmi les plus cotées de l’histoire de l’art occidentale!

L’histoire de la maison

Elle appartenait autrefois à son oncle et sa tante Leopold Haegheman et Pauline Dewinter, qui y tenaient un magasin de souvenirs. Tout comme ses parents, ils y vendaient des coquillages, des perles, des jouets, des cartes postales, des masques et autres babioles: un commerce qui influença plus que manifestement une partie de l’œuvre d’Ensor. Après la mort de son oncle Leopold, le frère et les sœurs de ce dernier héritent de ses biens; Ce n’est qu’en

portes au public. Un arrêté royal du 18 janvier 1974 offre une protection définitive à la maison d’Ensor et, la même année, le musée rouvre ses portes. Depuis 2008, la maison d’Ensor a été placée avec le musée Permeke de Jabbeke sous la tutelle du Mu.ZEE.

La maison d’Ensor: les différentes pièces

La maison d’Ensor est unique en son genre et l’on n’y entre pas pour admirer les œuvres originales du maître ostendais: la maison d’Ensor est davantage une invitation au voyage, un périple qui commence au début du 20^e siècle et nous emmène à la découverte de l’univers de James Ensor! Une visite guidée suggestive à travers les pièces



dans lesquelles le peintre a vécu et travaillé, avec leur mobilier authentique, des reproductions en taille réelle et de mini-documentaires.

Le magasin

Cette exploration débute dès que l’on pénètre dans la boutique de souvenirs, conservée dans son état d’origine. Si James Ensor affectionnait particulièrement cet espace regorgeant de colifichets et objets divers, il n’a jamais tenu le magasin,

mais il a tenu à le conserver en mémoire de son oncle et de sa tante. On remarque d’emblée les nombreux masques ornant les étagères. Dans l’arrière-boutique, on voit six photos d’Ensor, dont quatre ont été prises par le célèbre photographe ostendais Maurice Antony. Le portemanteau auquel sont accrochés le chapeau et le

l’artiste pourrait y entrer à tout moment!

À l’entresol, qui accueillait autrefois la cuisine, on peut admirer une œuvre du sculpteur Jacques Verduyn: une reproduction en trois dimensions de la toile brûlée *Pouilleux indispôsé se chauffant*. Dans la salle de documentation, qui abritait le bureau et la radio d’Ensor, des expositions temporaires

sont organisées.

Le premier étage abrite l’atelier-salon du peintre avec son mobilier original: le *Salon Bleu*, orienté côté rue et précédant la salle à manger. Ensor et ses domestiques dormaient au deuxième étage. Cet étage n’est pas accessible au public.

Le Salon Bleu et la salle à manger

L’artiste a vécu et peint dans le Salon Bleu, pièce centrale de la maison. Il y recevait ses amis

et sa famille et entretenait de longues discussions avec des peintres, poètes et écrivains! Le piano et l’harmonium renvoient aux talents musicaux d’Ensor. La reproduction de la célèbre toile *L’entrée du Christ à Bruxelles* constitue une œuvre-clé dans l’histoire de l’art européenne du 19^e siècle. Le tableau original datant de 1888 a été vendu en 1987 après quelques brefs séjours à Knokke et Anvers, au célèbre Paul Getty Museum de Los Angeles (USA). Cette vente marque une page sombre de l’histoire de la peinture belge! Ce tableau devait inspirer une tapisserie. En 1929, Ensor réalisa à cet effet une esquisse, qui fait aujourd’hui partie d’une collection privée. En raison du décès d’Ensor, la tapisserie n’avait jamais vu le jour, mais en 2009, grâce à une initiative privée, elle a finalement été réalisée et offerte au Mu.ZEE en prêt permanent!

